

ogłość wobec ludzi
obcych rasowo,
etnicznie, religijnie

Ksenofobia – słowo to pochodzi z połączenia greckich wyrazów: *ksénos* (obcy, cudzy) i *phóbos* (strach), oznacza „strach przed obcym”. Jest to postawa niechęci, wrogości wobec ludzi obcych rasowo, religijnie lub etnicznie i tworzonej przez nich kultury. Ksenofobia może być przejawem nacjonalizmu. Wyrasta z poczucia wyższości własnego narodu i pogardy wobec innych, często wynika z niezrozumienia odrębności obcych kultur czy zachowań. Jest wyrazem braku tolerancji i usprawiedliwieniem dla agresji. Ślady postaw ksenofobicznych można znaleźć w języku, chociażby w potocznych określeniach ludzi innych narodowości, jak „żabojady” czy „makaroniarze”. To oczywiście tylko przykłady – podobnych wyrazów jest w polszczyźnie znacznie więcej. Wszystkie są silnie nacechowane emocjonalnie i zawsze jest to nacechowanie negatywne.

Zgodnie z przepisem Ustawy z dnia 6 stycznia 2005 roku o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym Polskę zamieszkują przedstawiciele 9 mniejszości narodowych (Białorusini, Czesi, Litwini, Niemcy, Ormianie, Rosjanie, Słowacy, Ukraińcy, Żydzi) oraz 4 mniejszości etnicznych (Karaimi, Łemkowie, Romowie, Tatarzy). Ponadto w północnej części Polski mieszkają Kaszubi, posługujący się językiem regionalnym. Według spisu powszechnego z 2002 roku najliczniejszą mniejszością narodową byli Niemcy (152 897), a etniczną – Romowie (12 855). Ponad 173 tysiące osób zadeklarowało przynależność do narodowości śląskiej, jednak zgodnie z ustawą z 2005 roku Ślązacy nie są mniejszością narodową. Nie spełniają również kryteriów mniejszości etnicznej i posługującej się językiem regionalnym.

W Polsce Kodeks karny przewiduje wysokie kary za przejawy dyskryminacji i wrogości wobec przedstawicieli innych narodowości, ras, religii oraz ludzi reprezentujących odmienne poglądy polityczne.

Art. 257.

Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Kodeks karny

uprzedzenie wobec
osób o odmiennej
orientacji seksualnej

Homofobia to postawa niechęci i wrogości wobec osób o odmiennej orientacji seksualnej. Słowo to pochodzi z połączenia greckich wyrazów *homios* (jednakowy, podobny) i *phóbos* (strach). Przyczynami kształtowania się takiej postawy są między innymi zaliczanie homoseksualizmu do dewiacji seksualnych oraz wiązanie go z pedofilią i AIDS. Na problem homofobii zwracają uwagę między innymi Amnesty International i Unia Europejska. W Polsce prawo chroni przedstawicieli mniejszości seksualnych przed dyskryminacją przy zatrudnianiu.